

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Ing. J. H., Ph.D., MBA,**
zastoupený advokátkou Mgr. Evou Grabarczykovou
sídlem Pellicova 174/1, 602 00 Brno

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
sídlem Kounicova 687/24, 602 00 Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Žalobci **se vrací** přeplatek soudního poplatku ve výši 2 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Krajského soudu v Brně k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Evy Grabarczykové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Dne 2. 12. 2017 v 18:50 hodin vykazala Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 4. oddělení obecné kriminality, dle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“) žalobce ze společného obydlí, konkrétně z bytu v domě na adrese Š. 605/5, B., jakož i z jeho bezprostředního okolí do vzdálenosti 100 metrů všemi směry od domu na výše uvedené adrese a z celé ulice Š. v B. a to na dobu 10 dnů. Proti tomuto vykazání ze dne 2. 12. 2017 podal žalobce dne 5. 12. 2017 podle § 44 odst. 5 zákona o Policii ČR písemné námitky, které byly žalovanou odmítnuty, o čemž byl žalobce informován prostřednictvím vyrozumění ze dne 11. 12. 2017, č. j. KRPB-278587-1/ČJ-2017-0602KR-VAV.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce se žalobou ze dne 1. 2. 2018 domáhá určení, že zásah Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 4. oddělení obecné kriminality, ze dne 2. 12. 2017, jímž byl vykazán z bytu v domě na adrese Š. 605/5, B., jakož i z jeho bezprostředního okolí, je nezákonný. Namítá, že tímto nezákonným zásahem byl přímo zkrácen na svých právech, když se v jeho důsledku nemohl zdržovat ve svém dosavadním obydlí a nemohl vykonávat svoji rodičovskou odpovědnost, zejména udržovat osobní styk s dětmi. Dle něj došlo k nedostatečnému zjištění a zhodnocení rozhodných skutečností, když jako podklad pro vykazání sloužil toliko úřední záznam o podání vysvětlení jeho družky a úřední záznam sepsaný se žalobcem a dále matkou a sestrou jeho družky. Ve věci absentuje důvodný předpoklad násilného útoku žalobce – nebyly provedeny žádné výpovědi ani předloženy listiny potvrzující tvrzení družky či jejich důvěryhodnost, nebyly vyslechnuty děti, místním šetřením u sousedů nebyly zjištěny žádné relevantní skutečnosti. Družkou uvedená fyzická napadení nebyla nikde zaznamenána. Žalovaná nezohlednila okolnosti předcházející vykazání, kdy se žalobce obrátil na Policii České republiky při hledání družky a dětí. Žalovaná nezohlednila, že žalobce ani jeho partnerský vztah s družkou nebyl předmětem řešení žádným orgánem veřejné moci ani jinou organizací. Verbální a fyzické útoky popsané družkou nelze považovat za dostatečný důvod k vykazání – pouze její tvrzení a vyjádření matky a sestry na základě zprostředkovaných informací. Diagnostika možných rizik za pomoci metody SARA je veřejně přístupnou, odpovědi na dotazy je tak možno si kdykoliv předem připravit; dostatečné seznámení se s problematikou podporuje i účast právního zástupce družky. Závažnost skutečností byla nesprávně zhodnocena, na místě bylo věc šetřit jako podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití, k čemuž se žalovaná uchýlila až následně. Žalovaná v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 62/2012-18, vycházela pouze ze subjektivní výpovědi družky, její sestry a matky, případně dětí, nikoliv z vlastní skutečnosti. Ostatní zjištěné skutečnosti věrohodnost podání družky nabourávají.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná ve svém vyjádření navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedla, že k vykazání došlo na základě skutečností uvedených družkou žalobce, její matkou a její sestrou, a to po shledání možného rizika, že žalobce bude své jednání vůči své družce či

dětem opakovat. Policisté byli nuceni jednat v časové tísní a rozhodovat se na základě jim dostupných indicií a nejpravděpodobnějšího scénáře bez možnosti spolehlivého ověření či vyvrácení některých důkazů, bez možnosti provést dokazování prostřednictvím znaleckých posudků apod. Policisté využili jim dostupné možnosti k prověření skutečnosti, zda ve společném bydlíšti dochází k domácímu násilí. Místní šetření sice nic neprokázalo, nicméně nepodařilo se získat výpověď sousedů bydlících ve stejném patře, jejichž výpověď by byla pro věc nejrelevantnější. Policisté museli vzít do úvahy závažnost hrozící újmy či újmy nastanuvší pro přijetí rozhodnutí o nevykázání ze společného obydlí. Pro ohrožené osoby by chybné nerozhodnutí o vykázání způsobovalo zřetelně závažnější újmu. Riziko závažnosti újmy na straně osoby ohrožené bylo zvýšeno skutečností, že ve společném obydlí bývají i tři nezletilé děti. S odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2013, č. j. 10 A 100/2013-56, žalovaná uvedla, že, nikdy nelze bezpochyby s absolutní jistotou učinit závěr o tom, zda by – nebýt vykázání – skutečně k útokům proti ohrožené osobě v budoucnu došlo či nikoli, k tomu ani předběžná povaha vykázání nesměruje. Žalobce měl kde pobývat – vlastní byt, ve kterém nikdo nebydlí. Skutečnost, že žalobce dne 2. 12. 2017 odmítl podat vysvětlení ve věci, byla další objektivní skutečností vedoucí k jeho vykázání. Lze předpokládat, že proti lživým tvrzením by se řádně ohrazoval, nabízel vysvětlení, proč k nim dochází. Žalobce nezavdal policistům žádné důvodné pochybnosti o tvrzeních jeho družky, její matky a sestry. Pro vykázání není relevantní, zda byla předchozí napadení hlášena či nikoliv. Není možné rozhodnout o vykázání pouze na základě toho, že předchozí napadení nebylo ohlášeno či dokonce zdokumentováno prostřednictvím fotografií, neboť je známo, že existují bolestivá poranění, která není možno zdokumentovat. Vykázání se děje z úřední povinnosti na základě splnění objektivních podmínek, nikoliv z vůle ohrožené osoby. Doba podání žalobcovy družky nikterak nevybočuje z průběhu děje, jak jej mohli vnímat zasahující policisté – dne 1. 12. 2017 ze strachu odjela k sestře, což představuje další indicii pro rozhodnutí o vykázání. Dosavadní řešení partnerských vztahů orgánem veřejné moci či pomocnou organizací není podmínkou pro uplatnění vykázání ze společného obydlí. Není nestandardní, aby konflikt byl řešen jak v rámci vykázání ze společného obydlí, tak v rámci přestupkového či trestního práva – smysl institutů se liší.

4. Žalobcem bez dalšího presumovaná znalost problematiky SARA DN nemůže být přičítána k tíži ohrožené osoby, z této znalosti nelze dovodit nezákonnost postupu policistů. Hypotetická znalost problematiky SARA DN ze strany ohrožené je pro rozhodnutí o vykázání irelevantní. Skutečnost o volně přístupných informacích k této metodě neznamená, že volně přístupná je i metodika vyhodnocování odpovědí, což ani vzhledem ke specifickým jednotlivých případů není možné. Z vysvětlení družky je jasné, že účelem kontaktu policie nebylo dosáhnout vykázání žalobce – její vysvětlení bylo reakcí na předchozí oznámení žalobce o pohřešování jí a jejích dětí – tato skutečnost ve vztahu k podmínkám vykázání nasvědčuje věrohodnosti tvrzení družky a naopak vyvrací verzi žalobce o jakémsi předem připraveném komplotu

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přistoupil k posouzení jednotlivých žalobních námitek na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu [§ 87 odst. 1, věta druhá zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Vzhledem ke splnění zákonných podmínek stanovených v § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl ve věci bez nařízení jednání.

6. Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
7. K tomu, aby soud mohl ve věci meritorně rozhodnout, musí být kumulativně splněny podmínky důvodnosti ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu stanovené v § 82 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení „[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“.
8. Jednotlivé podmínky ochrany podle § 82 a násl. s. ř. s. definuje konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu [srov. rozsudek ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65, publikovaný pod č. 603/2005 Sb. NSS; či z něj vycházející např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, publikované pod č. 2206/2011 Sb. NSS; rozsudek ze dne 30. 3. 2016, č. j. 2 As 325/2015-31; rozsudek ze dne 9. 11. 2016, č. j. 1 Afs 263/2016-11 (všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na: www.nssoud.cz)] následovně: „[Ž]alobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka), přičemž ‚zásah‘ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování ‚zásahu‘ (6. podmínka).“ (rozsudek ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65, publikovaný pod č. 603/2005 Sb. NSS). Přitom platí, že není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout. Výše uvedené podmínky doznaly změn pouze v souvislosti s novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., v jejímž důsledku se lze žalobou domáhat i pouhého určení, že zásah byl nezákonný. Šestá podmínka tedy od účinnosti této novely (ke dni 1. 1. 2012) při provádění testu nadále aplikována není.
9. Prvním předpokladem věcného projednání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem tedy je, že se o takový zásah vůbec může jednat. První dvě podmínky v projednávané věci zcela jednoznačně naplněny jsou. Předmětným vykázaním byl žalobci uložen zákaz zdržování se ve svém dosavadním obydlí, čímž byl žalobce nepochybně na svých právech zkrácen. Vykázání pro něj představovalo závažný zásah do soukromého a rodinného života, když musel opustit svůj domov a ztratil faktickou možnost vykonávat svou rodičovskou odpovědnost vůči svým nezletilým dětem. Splněna je i čtvrtá podmínka, neboť vykázaní má povahu faktického pokynu, který není rozhodnutím (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 62/2012-18), a je zaměřeno přímo proti žalobci, jenž je jeho jediným adresátem, čímž je splněna i podmínka pátá. Zbývá tedy posoudit, zda zásah, jenž byl vůči žalobci orgánem veřejné moci učiněn, byl zásahem zákonným či nikoliv, a zda tak došlo i k naplnění podmínky třetí definované § 82 s. ř. s.
10. Předmětem sporu mezi stranami je otázka, zda byly splněny zákonné podmínky pro vykázaní žalobce, ke kterému bylo zasahujícími policisty přistoupeno dne 2. 12. 2017.
11. Ustanovení § 44 odst. 1 zákona o Policii ČR stanoví, že „[l]ze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí **nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku**“.

proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem obroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí“ (podtržení a zvýraznění doplněno zdejší soudem).

12. Předně zdejší soud uvádí, že institut vykázání dle § 44 a násl. zákona o Policii ČR (dále také jako „policejní vykázání“) je třeba odlišovat od institutu vykázání coby předběžného opatření dle § 400 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“). Tato ustanovení jsou procesním odrazem ustanovení § 751 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), jenž stanoví: *„[S]tane-li se další společné bydlení manželů v domě nebo bytě, v němž se nachází rodinná domácnost manželů, pro jednoho z nich nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči manželovi nebo jinému, kdo v rodinné domácnosti manželů žije, může soud na návrh dotčeného manžela omezit, popřípadě i vyloučit na určenou dobu právo druhého manžela v domě nebo bytě bydlet.“* Jak vyplývá z § 3021 občanského zákoníku, toto ustanovení je uplatnitelné také v případě společného bydlení jiných osob, než jsou manželé, tedy např. na soužití druha a družky, jako je tomu v projednávané věci.
13. Ustanovení § 402 z. ř. s. pak stanoví náležitosti návrhu na nařízení předběžného opatření. Z nich vyplývá, že pro nařízení předběžného opatření je potřeba, aby bylo osvědčeno, že 1) společné bydlení navrhovatele a odpůrce v domě nebo bytě, ve kterém se nachází společná domácnost, **je pro navrhovatele nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí** vůči navrhovateli nebo jinému, kdo ve společné domácnosti žije; nebo že 2) ze strany odpůrce dochází k nežádoucímu sledování nebo obtěžování navrhovatele.
14. Vyhoví-li soud návrhu na nařízení předběžného opatření, uloží odpůrci dle § 405 odst. 1 z. ř. s. zejména, aby „a) *opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo do něj nevstupoval, b) nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo navrhovatele a nezdržoval se tam, c) se zdržel setkávání s navrhovatelem, nebo d) se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem*“.
15. Přestože předmět ochrany, respektive chráněné hodnoty jsou v případě policejního vykázání i vykázání coby předběžného opatření dle z. ř. s. (dále také jako „soudní vykázání“) stejné, potřebná míra zjištění nežádoucího jednání násilné osoby se pro aplikaci tohoto kterého institutu liší. Zatímco v případě policejního vykázání je nutná existence „důvodného předpokladu“ budoucího ohrožení chráněných hodnot (jak vyplývá z formulace § 44 odst. 1 zákona o Policii ČR „*lze-li důvodně předpokládat*“), v případě soudního vykázání je potřeba osvědčit přímo existenci tvrzeného domácího násilí. To vyplývá také ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 62/2012-18 (dále jen „rozsudek č. j. 6 As 62/2012-18“), který se vyjadřoval k rozdílu mezi policejním vykázáním a soudním vykázáním v požadované míře zjištění hrozícího útoku v době, kdy účinná úprava předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí byla obsažena v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „o. s. ř.“). Nejvyšší správní soud výslovně poukázal na rozdíl mezi § 44 zákona o Policii ČR a § 76b o. s. ř., dle kterého byla podmínkou pro uložení předběžného opatření existence ohrožení života, zdraví, svobody nebo lidské důstojnosti navrhovatele, a to vážným způsobem. I přes změnu textace právní úpravy v uvedené oblasti považuje zdejší soud, co do rozlišení principů každého z institutů vykázání, uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu za příléhavý i na právě projednávanou věc.

16. Zdejší soud si tak v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2013, č. j. 9 Aps 11/2013-39 (dále jen „rozsudek č. j. 9 Aps 11/2013-39“) dovoluje poukázat na preventivní charakter institutu policejního vykázání a v jeho případě nižší míru požadované pravděpodobnosti budoucího útoku ohrožující osoby, a tedy relativně nižší „důkazní standard“ oproti vydání předběžného opatření dle § 400 a násl. z. ř. s. Pro pořádek ještě dodává, že „osvědčení skutečností“ požadované pro uložení soudního vykázání znamená míru zjištění skutkového stavu spočívající v dosažení závěru o pravděpodobnosti tvrzeného stavu. Ani v tomto případě se tedy stále nejedná o plné poznání či jistotu ohledně skutkového stavu. Pro účely rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření nelze trvat na předchozím dokazování skutkového stavu. K tomu dochází až při jednání za dodržení formalizovaného postupu. Je tedy zřejmé, že oba instituty vykázání, jak policejní, tak soudní, sledují prevenci rizik – tedy rychlé a efektivní poskytnutí zatímní ochrany právům, přičemž v případě policejního vykázání jsou požadavky na jeho aplikaci ještě mírnější.
17. Přesto však musí být při rozhodování o aplikaci institutu policejního vykázání vyloučen prostor pro libovůli policejních orgánů. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 62/2012-18 uvedl, že onen „důvodný předpoklad“ musí vycházet z konkrétní objektivní skutečnosti, která nasvědčuje pravděpodobnosti budoucího útoku vykázané osoby: „[P]rovedení vykázání se tak nemůže zakládat kupříkladu pouze na subjektivních informacích a výpovědích ohrožené osoby, které nejsou podloženy objektivními skutečnostmi; nicméně takovými objektivními skutečnostmi, které mohou sloužit jako rozumný podklad pro vykázání, mohou být například i viditelná zranění ohrožené osoby, výpovědi sousedů atd.“ K výše uvedenému Nejvyšší soud v rozsudku č. j. 9 Aps 11/2013-39 uvedl, že „[č]ím méně má správní orgán k dispozici skutkových zjištění k posouzení, zda byl ‚důvodný předpoklad‘ dán či nikoli, tím vyšší nároky musí klást na důvěryhodnost a vnitřní bezrozpornost vysvětlení podaného ohroženou osobou“ (podtržení doplněno zdejším soudem).
18. Na druhou stranu je však při posuzování zákonnosti policejního vykázání nutno vzít v úvahu, že k policejnímu vykázání dochází často v časové tísní, v emotivně vypjatých, proměnlivých situacích a že rozsah objektivních skutečností, jež jsou v danou chvíli zasahujícím policistům dostupné, je značně omezen. Nepochybně dochází k citelnému zásahu do práv vykázané osoby, nicméně nikoli v takové míře, jako v případě soudního vykázání. Zatímco soudní vykázání trvá po dobu alespoň jednoho měsíce (§ 408 odst. 1 z. ř. s.), délka trvání policejního vykázání činí deset dnů (§ 44 odst. 2 zákona o Policii ČR). K již zmíněné preventivní povaze policejního vykázání zdejší soud ještě zdůrazňuje, že jeho účelem je předejít potenciálním útokům vůči ohrožené osobě, nikoli sankcionovat již proběhnuvší jednání násilné osoby. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 62/2012-18, „[p]ro zasahující policisty není určující, zda lze jednání násilné osoby hodnotit jako přestupek či dokonce trestný čin“. Stejně tak je pro posouzení zákonnosti policejního vykázání irelevantní, zda vztah družky a žalobce již byl řešen orgánem veřejné moci či pomocnou organizací.
19. Zákon, potažmo i soud, se pro aplikaci policejního vykázání spokojí s „důvodným předpokladem“, jenž je s pomocí terminologie trestního práva možno přirovnat k „důvodné obavě“ [odůvodňující vzetí obviněného do vazby (§ 67 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů)], z určitého, zákonem o Policii ČR popsaného, jednání ohrožující osoby. Zmíněné vzetí do vazby je přípustné za předpokladu zjištění konkrétních skutečností odůvodňujících uvedenou

obavu. „[P]řitom nelze však požadovat, aby soudce nebo soud učinil naprosto jistý závěr, že nebude-li obviněný vzat do vazby, např. uprchne nebo se bude skrývat. [...] Požadavek jistoty bez důvodných pochybností je nezbytný zejména při meritorním rozhodování, ale není ve většině případů reálný při rozhodování o vazbě, neboť zde nelze zpravidla vyčkávat až do okamžiku, kdy je již jisté, že obviněný např. uprchne nebo se bude skrývat nebo bude působit na svědky nebo spoluobviněné apod., protože by se v praxi zpravidla již nepodařilo takovému jednání zabránit. Na druhé straně však nemůže jít jen o jakési mlhavé a konkrétními skutečnostmi dostatečně neodůvodněné podezření, poněvadž to by vedlo k neodůvodněným zásahům do osobní svobody obviněného.“ (ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád I, II, III*. 7. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 730. ISBN 978-80-7400-465-0; podtržení doplněno zdejší soudem). Obdobně je třeba přistupovat k posuzování zákonnosti policejního vykázání. V případě jeho aplikace již nikdy nebude zpětně možné s jistotou konstatovat, že v případě jeho neprovedení by k ohrožení či narušení chráněného zájmu došlo. Od toho se jedná o preventivní opatření, jež má za cíl primárně chránit živost, zdraví, svobodu a důstojnost osob nacházejících se ve slabším postavení.

20. V každém případě je provedené policejní vykázání nutno hodnotit s ohledem na informace, kterými zasahující policisté v době rozhodování o vykázání jednak disponovali a jednak mohli a měli disponovat. Následně je třeba zvážit, zda skutečnosti a informace, jež policisty vedly k policejnímu vykázání, tvořily ve svém celku a vzhledem k okolnostem konkrétního případu, dostatečný objektivní podklad pro toto vykázání.
21. V projednávané věci zasahující policisté přistoupili k policejnímu vykázání žalobce ze společného obydlí primárně na základě výpovědí poskytnutých družkou žalobce, její matkou a sestrou. Tyto výpovědi si vzájemně nerozporovaly, podávaly ucelený obraz o soužití žalobce a jeho družky. Zdejší soud se plně ztotožňuje s žalobcem, potažmo s konstantním názorem Nejvyššího správního soudu, že aplikaci institutu policejního vykázání, přímo zasahujícího do osobní sféry jednotlivce, nelze odůvodnit toliko tvrzením osob o hrozcím nebezpečí ze strany ohrožující osoby. Policejní vykázání však v tomto případě nebylo provedeno pouze na základě těchto výpovědí.
22. Jednou z nepominutelných objektivních skutečností, o níž není mezi stranami sporu, je skutečnost, že družka žalobce dne 1. 12. 2017, tedy den před vykázáním žalobce ze společného obydlí, odešla i s jejich nezletilými dětmi z bytu, ve kterém společně pobývali, ke své sestře a její rodině. Tuto skutečnost žádná ze stran nesporně, naopak, byl to sám žalobce, kdo inicioval zapojení policejních orgánů do této věci. V kontextu dalších vyplynulých skutečností tak lze usuzovat, že družka žalobce se primárně snažila chránit práva svá a svých dětí opuštěním obydlí, jež sdíleli společně s žalobcem. K jejímu kontaktu s policií zjevně nedošlo s prvotním úmyslem požádat o vykázání svého druha. Došlo k němu až v důsledku oznámení žalobce policii o tom, že družka i s dětmi opustila jejich společné obydlí, kdy se družka žalobce dostavila na Městské ředitelství Brno k podání vysvětlení. Vzhledem k těmto okolnostem také nic nenásvědčuje scénáři, který v žalobě naznačuje žalobce, a to, že by si jeho družka měla předem připravit odpovědi na dotazník diagnostické metody SARA DN pro bližší orientaci v problematice a upravit odpovědi na tento dotazník v neprospěch žalobce.
23. Zasahující policisté jsou při rozhodování o policejním vykázání povinni užít pro co nej přesnější zhodnocení rizik budoucího nebezpečí soubor otázek SARA DN. Ani nyní projednávaná věc nebyla výjimkou. Právě vyhodnocováním reakcí na předem stanovené pokládané otázky zasahující policisté zjišťují (a v daném případě skutečně zjišťovali) další

skutečnosti z hlediska závažnosti nebezpečí domácího násilí a hrozících rizik. Volná dostupnost znění těchto otázek potenciálním obětem domácího násilí nemá vliv ani na povinnost policistů této metody užít, ani na vyhodnocení odpovědí dotazované osoby. To probíhá vždy s ohledem na okolnosti a specifika toho kterého konkrétního případu. Samotné vyhodnocení není triviálním úkonem, jako např. sečtení bodů v testu. Také proto není zcela snadné si odpovědi na otázky připravit tak, aby zároveň ve spojení s výpovědí ohrožené osoby působily věrohodně. Nutno podotknout, že žalobce uvedenou námitkou toliko naznačuje možnost přípravy odpovědí ze strany družky, nicméně neuvádí žádné konkrétní skutečnosti svědčící ve prospěch takové možnosti. To, že u podání vysvětlení byl přítomen manžel sestry žalobcovy družky, rozhodně není ani náznakem indicie přípravy na soubor otázek SARA DN. Ostatně družka žalobce se dostavila k podání vysvětlení až poté, co byla policií kontaktována na základě žádosti žalobce o pomoc při pátrání po ní a jejích dětech. Nic proto nenásvědčuje tomu, že by od počátku plánovala požádat o vykázání žalobce a na tuto možnost se cíleně připravovala. Odpovědi na otázky korespondují s podaným vysvětlením, nejsou rozporné ani nepůsobí jako připravené odpovědi sledující jediný cíl – dosáhnout vykázání žalobce. Závěry, jež se snad snaží žalobce uvedenou námitkou naznačit, jsou ryze spekulativní a ničím nepodložené. Zdejší soud proto považuje za nadbytečné si jimi blíže zabývat.

24. Naopak, z výpovědí poskytnutých družkou žalobce nic nenásvědčuje její nevěrohodnosti. Jejím tvrzením kromě její matky a sestry na místě přisvědčily i její dvě nezletilé děti – J. H., narozena dne „X“ a I. J. H., narozen dne „X“. Poskytnuté výpovědi nejsou vnitřně rozporné, lze je logicky zasadit do kontextu proběhnuvších událostí. Naopak je z nich patrný kritický pohled družky také na její vlastní jednání v soužití s žalobcem, když racionálně popisuje a hodnotí své nedostatky. Nejedno z uvedených tvrzení žalobkyně je typické pro bagatelizující reakce obětí domácího násilí, které se často snaží násilnou osobu omlouvat a ospravedlňovat s odkazem na své vlastní chyby.
25. Místní šetření provedené dne 2. 12. 2017 v domě společného obydlí žalobce a jeho družky je další ze skutečností stvrzujících, že zasahující policisté nerezignovali na zjištění co nejširšího okruhu skutečností potenciálně způsobilých přispět k relevantnímu rozhodnutí policistů o tom, zda jsou dány zákonné podmínky pro policejní vykázání žalobce ze společného obydlí. Získané výpovědi sice nepřispěly k bližšímu objasnění věci, na druhou stranu však ani nezavdaly zasahujícím policistům pochybnosti o pravdivosti či věrohodnosti tvrzení poskytnutých družkou žalobce.
26. Zdejší soud dále poukazuje na skutečnost, že zasahující policisté před provedením samotného policejního vykázání dne 2. 12. 2017 požádali žalobce o podání vysvětlení k věci. Žalobce však k věci odmítl vypovídat. Jakkoli je takový postup jeho právem a nemůže mu být přičítán k tíži, je nutno konstatovat, že ani žalobce na místě nijak nezpochybnil výpověď poskytnutou jeho družkou. K uvedenému zdejší soud poznamenává, že přirozenou reakcí toho, kdo bezpečně ví, že výpověď o něm poskytnutá blízkou osobou orgánu veřejné moci je nepravdivá, nepřesná či zmatečná, je tendence projevit nesouhlas s vysloveným, uvést skutečnosti „na pravou míru“, či nabídnout možnou motivaci či jiný důvod, pro který daná osoba vypovídá v jeho neprospěch (obdobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013-64). Žalobce však nerozporoval skutečnosti zjištěné zasahujícími policisty, nenabídl žádnou jinou skutkovou verzi případu, nenavrl žádné důkazy, které by mohly tvrzení, resp. věrohodnost, jeho družky vyvrátit či zpochybnit. Ze spisu zároveň

nevyplývá existence žádných skutečností, jež by žalobci bránily či mohly bránit ve vyjádření se k nastalé situaci. Žalobce si byl již od odpoledních hodin dne 2. 12. 2017 vědom oznámení družky u Městského ředitelství policie Brno týkajícího se jejího napadání žalobcem. K oznámení však uvedl, že „vypovídat nechce a nebude“ a že se k němu vyjádří teprve po konzultaci se svým právním zástupcem. Žalobce mohl očekávat, že s ohledem na obsah oznámení družky zahájí policie další úkony směřující k ochraně družky a jejích dětí. S odkazem na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* zdejší soud uvádí, že považoval-li žalobce úkony policie směřující k ochraně práv jeho družky a dětí za nepotřebné či založené na nepravdivých informacích, měl svá práva hájit vyjádřením se k nastalé situaci a domnělým důvodům jejího vzniku. Neučinil-li tak, neměli policisté k dispozici jinou skutkovou variantu věci, než tu, kterou uvedla žalobkyně a která byla naprosto věrohodná. Zasahující policisté se nenacházeli v situaci, kdy by museli dát (respektive dali) na základě svého vlastního uvážení přednost jednomu z více tvrzení nabízejících různé varianty skutkového stavu.

27. Lze shrnout, že žádná ze skutečností, jež zasahující policisté při svém rozhodování zvažovali, nebyla v rozporu s tvrzeními uvedenými družkou žalobce. Zdejší soud má za to, že rozhodnutí zasahujících policistů je, co do „vnitřního složení“ skutkového základu (z hlediska nezbytné kvantity a kvality skutkových zjištění), jenž má mít policie před zásahem k dispozici, plně v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu vycházejícího z jakéhosi kompenzačního principu (viz výše uvedený rozsudek č. j. 9 Aps 11/2013-39). Přesněji řečeno, „[n]edostatek skutkových podkladů, jež bylo možné (či se podařilo) v daný okamžik shromáždit k tomu, aby mohl být učiněn závěr o důvodnosti předpokladu hrozícího násilného jednání, musí být vyvážen věrohodností a vnitřní bezrozporností vysvětlení podaného ohroženou osobou“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2014, č. j. 6 Aps 9/2013-25).
28. Přestože zasahující policisté nejednali v časové tísní či za situace akutního nebezpečí z prodlení, byli nuceni v krátkém časovém horizontu s omezenou možností skutkových zjištění získat a vyhodnotit relevantní skutečnosti rozhodné pro rozhodnutí o policejním vykázání žalobce. Vzhledem k výše uvedenému má zdejší soud za to, že policisté se pokusili zjistit skutkový stav v míře odpovídající časovému prostoru, jenž měli k dispozici, a situaci, ve které se zúčastnění nacházeli. Zdejší soud zdůrazňuje, že desetidenní policejní vykázání je prostředkem preventivního charakteru – jeho účelem je předejít tomu, aby se násilná osoba dopustila útoku na osobou ohroženou. Jednak je tedy na tomto místě potřeba uvést, že se nejedná o veřejnoprávní sankci uložené násilné osobě a že pro zasahující policisty v danou chvíli není určující, zda lze jednání násilné osoby hodnotit jako přestupek či dokonce trestný čin, policisté rovněž nemusí na místě přistoupit k zajištění násilné osoby. Jednak po zasahujících policistech nelze vyžadovat, aby před přikročením k policejnímu vykázání nabyli úplné jistoty, že nebude-li násilná osoba vykázána, dopustí se nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti na osobě ohrožené. Takový přístup by ve svém důsledku znamenal neaplikovatelnost institutu policejního vykázání.
29. Policisté tak byli nuceni reagovat na takovou skutkovou variantu případu, kterou měli k dispozici a kterou vyhodnotili jako věrohodnou a pravděpodobnou. Zcela správně vzali v úvahu poznatky o vývoji situace rodiny v uplynulých dvou dnech, kdy žalobkyně se svými dětmi nejprve opustila obydlí sdílené s žalobcem, dále pak vysvětlení, jenž družka žalobce poskytla policii a jenž potvrdila její matka i sestra a dne 2. 12. 2017 před samotným

vykázáním žalobce také její děti a v neposlední řadě také výsledky diagnostického manuálu SARA DN. Naopak žalobce se k rozhodným skutečnostem odmítl jakkoli vyjádřit. V rámci možností, jež zasahující policisté vzhledem k okolnostem tohoto konkrétního případu na místě měli, se pokusili zjistit další relevantní informace o soužití rodiny družky a žalobce. Z místního šetření provedeného v předmětném domě se je však získat nepodařilo. Zdejší soud má za to, že požadavek na zjišťování více relevantních informací potřebných k vykázání žalobce by popřel preventivní účel tohoto institutu a vedl by již ke znemožnění jeho aplikace vůbec. Má-li policejní vykázání předejít mimo jiné vzniku zranění ohrožené osoby, není možné pro jeho nařízení požadovat např. existenci lékařské zprávy z nedávné doby o tom, že zranění bylo ohrožené osobě osobou násilnou již způsobeno. Takový případ by jen prokazoval, že orgán veřejné moci nezasáhl včas a aplikace institutu policejního vykázání byla namísto již před předchozím útokem.

30. Policisté tak byli nuceni provést test proporcionality mezi právem žalobce na soukromý a rodinný život, jakož i právem užívat své vlastnické právo k majetku, na straně jedné, a právem jeho družky a nezletilých dětí na ochranu života, zdraví, svobody a lidské důstojnosti. Zdejší soud nepopírá, že důsledky policejního vykázání znamenají citelný zásah do práv vykázané osoby, na druhou stranu, především vzhledem k délce trvání tohoto vykázání (doba deseti dnů), intenzita tohoto zásahu nedosahuje intenzity potenciálního ohrožení života, zdraví, svobody a lidské důstojnosti družky žalobce a jejich nezletilých dětí. Je-li policisty rozhodováno o vykázání osoby ze společného obydlí, ve kterém se vyskytují nezletilé děti, považuje soud přítomnost nezletilých dětí za skutečnost zvláštního zřetele hodnou, kdy potenciální negativní dopad násilného jednání má u těchto osob výrazný vliv na jejich další vývoj. Ochrana nejen fyzického, ale i psychického zdraví nezletilých dětí ve fázi jejich vývoje musí mít v rámci prevence rizik přednost před právem žalobce na soukromý a rodinný život, jakož užívat jeho vlastnického práva k majetku. To vše ovšem pochopitelně platí pouze za předpokladu, že je splněna zákonná podmínka pro vykázání, tj. že lze důvodně předpokládat nebezpečí útoku. Tato podmínka v projednávané věci splněna byla. Výše uvedené zjištěné skutečnosti jako celek zavdávají „důvodný předpoklad“ budoucího ohrožení chráněných hodnot družky žalobce a jejich nezletilých dětí.
31. Vzhledem k tomu, že se podmínky pro policejní vykázání neshodují s podmínkami pro nařízení předběžného opatření ve věcech domácího násilí, na rozhodnutí soudu o zákonnosti policejního vykázání nemá vliv rozhodnutí soudu o návrhu družky žalobce na nařízení předběžného opatření podle § 405 odst. 1 z. ř. s. (soudní vykázání). Pro vyhovění návrhu je totiž rozhodující zjištění skutkového stavu v takové míře, aby mohlo být konstatováno „osvědčení“ existence domácího násilí. Jak podrobně rozebral zdejší soud výše, existence „důvodného předpokladu“ budoucího násilného jednání znamená nižší míru zjištění skutkového stavu, než „osvědčení“ existence domácího násilí. Tato míra zjištění je však pro provedení policejního vykázání dostačující.
32. Důkazy navržené žalobcem, jež nebyly součástí správního spisu (usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2018, č. j. 70 Co 3/2018-44 a úřední záznam pořízený Krajským soudem v Brně č. j. 70 Co 3/2018-42) zdejší soud neprováděl, neboť v souladu s § 87 odst. 1, věta druhá s. ř. s. rozhodoval na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Tyto důkazy by mohly přispět toliko k objasnění skutkového stavu „*ex post*“, tj. ke zjištěním, kterými zasahující policisté v den provedení zásahu nedisponovali a která při rozhodování, zda provést policejní vykázání žalobce, nehodnotili ani hodnotit nemohli.

Navržené důkazy žalobce se týkají rozhodování soudu o návrhu družky žalobce na nařízení předběžného opatření soudního vykázání, jenž, jak zdejší soud uvedl výše, podléhá jiným podmínkám než vykázání policejní. Kromě toho přinejmenším odvolací soud v dané věci rozhodoval na základě procesní obrany žalobce. Před provedením policejního vykázání naproti tomu žalobce rezignoval na možnost sdělit žalované svůj náhled na tvrzení jeho družky a svou verzi událostí.

33. Krajský soud dospěl k závěru, že ke zjištění skutkového stavu, který tu byl v době zásahu, nebylo potřebné provádět ani žádné další (účastníky nenavržené) důkazy. Zejména výslech policistů by nepřispěl k objasnění věci, neboť ti nejednali na základě událostí, kterým by byli přítomni (jak bývá časté, je-li vykázání výsledkem výjezdu policistů do společného obydlí na základě oznámení některého z aktérů). Na místě nebylo ani provádění jiných důkazů, které by mohly potvrdit či vyvrátit skutkovou verzi předestřenou družkou žalobce. Pro posouzení zákonnosti vykázání by totiž nebylo rozhodné následné potvrzení či vyvrácení této skutkové verze, nýbrž pouze a jen naplnění důvodného předpokladu nebezpečí útoku ze strany žalobce.

V. Shrnutí a náklady řízení

34. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji ve smyslu § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
35. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.
36. Výrok o vrácení přeplatku soudního poplatku vychází z § 10 odst. 1 věty druhé zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož platí, že bylo-li na poplatek zapláceno více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Žalobce zaplatil celkem 4 000 Kč, ačkoliv jeho poplatková povinnost činila 2 000 Kč [položka 18 bod 2. písm. d) Sazebníku soudních poplatků]. Poprvé byla dne 27. 2. 2018 uhrazena částka 2 000 Kč samotným žalobcem a následně dne 9. 4. 2018 byla uhrazena také částka 2 000 zástupkyní žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. dubna 2018

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: K. P.

předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: K. P.